Ministerie van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal Migratie**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EH Den Haag

nota

Beslisnota DFR

**Datum**
26 mei 2026

**Onze referentie**
doelgroepflexibele regeling

**Bijlage(n)**
0

## 1. Aanleiding

De opvang in de Nederlandse gemeentes staat onder druk. Het kabinet zet middels deze nieuwe regeling een belangrijke stap om flexibeler en houdbaarder opvanglandschap te creëren voor ontheemden, statushouders en asielzoekers.

## 2. Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd akkoord te gaan met:

- Agenderen van doelgroepflexibele regeling in de MR.
- Na akkoord MR, de bijgevoegde brief naar de TK te verzenden.

## 3. Kernpunten

Het besluit en de brief bepalen het ingaan van de doelgroepflexibele regeling per 1 juli. Deze bekostigingsregeling voor gemeentelijke opvang en tijdelijke huisvesting van ontheemden, asielzoekers en statushouders dient gemeenten beter in staat te stellen doelmatiger en meer duurzaam te investeren. De einddatum is 4 maart 2030.

In een separate lijn ontvangt u, na akkoord MR op de doelgroepflexibele regeling, de volgende stukken voor publicatie in de Staatscourant:

- Definitieve versie doelgroepflexibele regeling
- Uitvoeringstoetsen voor de doelgroepflexibele regeling
- Wijze van verwerken van de uitvoeringstoetsen

## 4. Toelichting

De doelgroepflexibele regeling is een SPUK-regeling, die inhoudelijk lijkt op de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne en Bekostigingsregeling huisvesting vergunninghouders in doorstroomlocaties. Deze regeling vervangt deze ook na de aanloopperiode per 1 januari 2027. In de nieuwe doelgroepflexibele regeling is de opgedane kennis van de gemeentelijke opvang verwerkt en worden een aantal obstakels weggenomen. De doelgroepflexibele regeling biedt gemeenten in de financiering meer flexibiliteit in het gebruik van locaties voor meerdere doelgroepen over een langere periode. Het blijft aan de gemeenten welke doelgroepen zij in welke locatie willen plaatsen.

De belangrijkste verbeteringen ten opzichte van de verschillende huidige regelingen zijn:

- De kosten van de locaties worden op aanvraag vergoed, in plaats van een normbedrag;
- Gemeenten ontvangen per plek een vaste vergoeding voor indirecte kosten;
- Locaties kunnen voor een langere periode worden vergoed, waardoor de kosten lager worden;
- Door ruimte te bieden aan multi-inzetbare locaties stimuleren we ook de ontwikkeling van meer locaties die aan de Huisvestingswet 2014 voldoen.

De eisen aan de locatie voor de relevante doelgroep blijven ongewijzigd, en de regeling heeft geen effect op de taakstellingen per doelgroep.

Om gemeenten de tijd te geven voor de implementatie hanteren we een aanloopperiode tot en met 31 december 2026 waarin de oude regelingen, die functioneel dubbelen met de doelgroepflexibele regeling, nog van kracht blijven. Nieuwe locaties worden beoordeeld als ware de doelgroepflexibele regeling al van kracht, zodat gemeenten al wel gebruik kunnen maken van de bredere investeringsmogelijkheden.

### 4.1. Politieke context

Met deze regeling komen we onder andere tegemoet aan de aangenomen moties van zowel Piri[1] als Van Vroonhoven[2]. Daarnaast komen we tegemoet aan de vaak herhaalde oproep vanuit gemeenten om meer lange termijnzekerheid en flexibiliteit te bieden. Voorbeelden waar deze oproep terugkwam zijn o.a. VNG-brandbrieven en de respons op kostprijsonderzoeken.

Op verzoek van VNG en op voorstel van gemeenten hebben we nu een aanloopperiode toegevoegd voor een zachte landing.

### 4.2. Financiële overwegingen

De nieuwe wijze van compensatie sluit beter aan bij de kosten die gemeenten maken voor invulling van de opvang- en huisvestingstaakstelling dan de huidige wijze. Meer onderdelen met grote spreiding worden vergoed op basis van werkelijke kosten dan allemaal op normvergoeding, dat maakt dat het Rijk in mindere mate teveel zal bijdragen aan opvangvoorzieningen met lagere kosten. Daarbij komt dat we met het gebruiken van een langere investeringshorizon en duidelijke afspraken rondom lang bruikbare voorzieningen ook de flexibiliteit krijgen om meer te investeren in voorzieningen met lagere exploitatielasten.

Deze regeling kost naar verwachting geen extra geld. Er zal mogelijk een verschuiving naar voren zijn van uitgaven van exploitatie naar investering, omdat we de integrale business case bekijken inclusief de gevolgen van exploitatie. Hierbij blijven de budgettaire kaders leidend. Omdat we de grenzen van wat we toekennen baseren op de uitkomsten van het kostprijsonderzoek kunnen deze uitgaven wel verschillen, maar dat volgt niet uit de voorgestelde aanpassingen in

[1] Piri, 19 637, nr. 3466, om de normbedragen voor de opvang van Oekraïners in lijn te brengen met de daadwerkelijke kosten.
[2] Podt, Vroonhoven, 19 637, nr. 3467, om meerjarige contracten voor opvangvoorzieningen voor Oekraïners juridisch en financieel mogelijk te maken en een kader op te stellen voor flexibele inzet van deze locaties op de langere termijn.

deze regeling.  Voor het openen van een locatie dienen gemeenten een aanvraag met een business case in. Deze aanvragen worden beoordeeld door de NOO.

Omdat de locaties op basis van werkelijke huisvestingslasten worden vergoed, zullen gemeenten die nu onder de normbedragen de opvang organiseren daar minder geld op overhouden, waarmee we meer financiële ruimte creëren voor lange termijninvesteringen in locaties..

| **Beleidskeuze uitgelegd Onderbouwing doeltreffend, doelmatig en evaluatie (CW 3.1)** | |
|---|---|
| **1. Doel** | Vergroten en verduurzamen (=langere termijn en betere kwaliteit) van de opvangcapaciteit door invoering van een uniform bekostigingssysteem voor de opvang en (tijdelijke) huisvesting van AenM doelgroepen waarbij financiering voor langere tijd mogelijk is. |
| **2. Beleidsinstrument(en)** | Een financiële regeling: Regeling tijdelijke bekostiging opvang en huisvesting gemeenten. |
| **3A. Financiële gevolgen voor het Rijk** | Dit wordt uitgevoerd binnen de beschikbare kaders voor opvang van de resp. doelgroepen, met inachtneming dat er geen sprake is van kruisfinanciering. |
| **3B. Financiële gevolgen voor de maatschappelijke factoren** | |
| **4. Nagestreefde doeltreffendheid** | De regeling maakt mogelijk om verschillende doelgroepen in hetzelfde project te plaatsen, wanneer de voorzieningen voldoen aan de voorwaarden die gelden voor de respectievelijke doelgroep. Dit verlaagt het leegstandsrisico en verhoogt daarmee de capaciteit. Bovendien worden gemeentelijke opvanglocaties langer dan voorheen gefinancierd. Dat maakt investeren in duurzamere (=langere termijn en betere kwaliteit) locaties mogelijk. Als die op een zeker moment niet meer nodig zijn voor ontheemden of vergunninghouders kunnen gemeenten deze ook gebruiken voor hun lokale spoedzoekers. |

| | |
|---|---|
| **5. Nagestreefde doelmatigheid** | Deze benadering maakt duurzame locaties met een langere gebruiksduur mogelijk. De locaties zijn over de gehele looptijd goedkoper dan (nood)oplossingen die slechts voor een zeer korte termijn beschikbaar zijn. De regeling draagt hiermee bij aan het realiseren en in stand houden van voldoende en duurzame opvangcapaciteit. Tenslotte concurreren regelingen niet langer meer met elkaar voor dezelfde kosten.<br><br>Door op werkelijk gemaakte kosten af te rekenen voor zowel de transitiekosten als exploitatiekosten krijgt de gemeente voldoende gecompenseerd en betaalt het Rijk niet meer dan passend is voor de taak.<br><br>Baten uit eigen bijdrage, gebruiksvergoeding dan wel huur, worden verrekend met de te vergoeden kosten en verlagen zo de kosten van de geboden voorzieningen. |
| **6. Evaluatieparagraaf** | In de eerste periode zullen alle bijzondere aanvragen wekelijks besproken worden. De eerste evaluatie van de regeling en het toetsingskader (waaronder de aanvragen worden beoordeeld) zal plaatsvinden drie maanden na inwerkingtreding. Daarbij wordt gekeken naar het aantal gerealiseerde opvangplekken, de hoogte van de toegekende vergoedingen en het gebruik van het toetsingskader. Ook worden de ervaringen van gemeenten met de uitvoering van de regeling betrokken. De monitoring en evaluatie moeten inzicht geven in de doeltreffendheid en doelmatigheid van de regeling en wordt zo goed benut in het kader van de SEA.<br>Een jaar na inwerktreding van de regeling zal een evaluatie worden uitgevoerd. |

**5.Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden**

### 5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal Migratie**

**Datum**
26 mei 2026

**Onze referentie**
doelgroepflexibele regeling